

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ES VIDÉKEN

Egy évre — — 84 kor.
Fél évre — — 42 kor.
Egy negyed évre 21 kor.
Egy óra — — 7 kor.

Nyitással közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 57.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

Közp. főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd. november 12.

Igazságot!

Napok óta írjuk, hogy ne izgassa senki fel magát túlfutott fantáziák elképzelésével. Akármilyen súlyos is a helyzetünk: ami sorsunkat nem a magyar viszonyokról teljesen tájékozatlan D'Esperey tábornok feltételei döntik el, hanem a nemzeteknek mindent bölcsen mérlegelő ítélőszéke. Ahhoz e pillanatban erőtlenekek vagyunk, hogy akár az entente, akár a cseh csapatok megszállásai ellen tiltakozzunk, de bízunk igazságunk erejében, melyet ezerszázados multunk támogat s bízunk abban, hogy a béketárgyalásokon, Európa nemzetei nem akarnak a népek egymásközötti viszonyában egy gyújtócsóvét bennhagyni. Magyarország területi integritását jobban meg fogja védelmezni ez az államazon, mint a mi elérőtlenedett kezünk.

Ezt merjük kiolvasni abból a sürgönyből is, amelyet Clemenceau francia miniszterelnök küldött D'Esperey tábornoknak. Clemenceau felhívja a tábornokot, hogy Károlyi Mihály magyar miniszterelnökkel csupán katonai kérdésekről tárgyaljon s minden más kérdést hagyjon megbolygatlanul. Mert a francia állam férfiú nagyon jól tudja azt, amit egy szimplex francia tábornok nem tudhat, hogy a magyarországi viszonyok egészen különleges elbírálások alá esnek s arról is van személyes tapasztalata is Clemenceaunak, hogy milyen multja s milyen értéke van a népek szövetségében a magyar nemzetnek. Azt a tényt hogy D'Esperey tábornokot minden politikai intézkedéstől eltilt, csak javunkra lehet magyarázni. Nem engedni, hogy a katonai tapasztalatlan esetleg kárt tehessen abban a szimpátiában, amelyvel most a megújuló Magyarország tekint a franciák felé.

Bármilyen történik is tehát, ami legnagyobb erősségünk legyen a türelem és a bizalom. Ne izgasson fel bennünket hasztalanul az ország egyes részeinek katonai megszállása. Az átmeneti állapot, a nagy béketárgyalásig, kétségtelenül súlyos lesz, de el kell viselnünk a mult büneiért, aminthogy el fogja viselni Németország is, amely pedig a mielnknél is súlyosabb feltételeket kapott. A béketárgyalás zöld asztalánál azonban, reméljük, nem győzők és legyőzöttek fognak ülni, hanem szabad népek, melyek egymást meggyőzni és kibékíteni akarják. Addig el fognak simulni a haragnak és gyűlölségnek utolsó szikrái is s nem szabad hogy legyenek „Liebling“-ek és „Prügel Knäbe“-k. E pillanatban úgy látszik ezt a szerepet szánták Magyarországnak. Ne jajgassunk a testünket-lelkünket ért ütések alatt. Összeszótott szájjal, de minden nyájas szóra megnyitott lélekkel várjunk — az ítéletig. A világ nagy nemzetei már tudják, hogy népeket megbüntetni nem lehet, csak meggyőzni és helyes uton járunk: nem akarunk ellenségeskedni senkivel, nem akarunk senkitől semmit, csak a magunkét akarjuk megtartani, olyan áldozatok árán, amelyet fölünk a jog és méltányosság

megkívánhat. Ne méltányolják ezt azok a nemzetek, melyek saját bevallásuk szerint az igazságért küzdöttek? A magyarság — igazságot

akar! Lehetetlen, hogy azt meg ne kapjuk. De addig a fájdalmas sötétségben várjunk bizalommal, reménységgel és türelemmel! . . .

Elfogadtuk D'Esperey feltételeit.

(Az entente nem teljesítette a kérésünket. — Küldöttség a szerződés aláírására.)

Budapestről jelentik: A kormány tagjai tegnap délelőtt fél tizenkettőkor minisztertanácsra gyűltek egybe, melynek befejezése után Károlyi Mihály miniszterelnök felkérte Hock Jánost, hívja össze a Nemzeti Tanácsot, mert a kormány nyilatkozni kíván a helyzetről.

A Nemzeti Tanács délben Hock János elnöklésével összeült. Károlyi mélyen megindult hangon szóla fel.

— A sorsdöntő pillanatban — mondotta — a kormány elhatározta, hogy a Nemzeti Tanácsot döntésre szolítja fel. Belgrádból Versailles-be a haditanácshoz küldött táviratára megérkezett Clemenceau válasza, amelyet belgrádi megbízottunknak Franchez tábornok közvetített. A távirat így szól:

Felkérem, hogy Károlyival csak katonai kérdésekről tárgyaljon, minden más kérdés kizárásával. Ez véglegesen irányadó. Aláírva Clemenceau.

Károlyi kifejtette, hogy a távirat sem nem tagadó, sem nem igenlő válasz nekünk. In pejus, az elutasítás álláspontjára kell helyezkednünk. Ezután tanácskoztak a helyzetről. A szerbek már megszállták Ujvidéket, erősen haladnak az ország belseje felé, jelenleg Pancsova—Versecz—Pancsova—Antalfalva vonalon állanak. Tekintettel arra, hogy a németek mindenütt felszedik a vasuti sineket és megakadályozni akarják a szerbek előnyomulását, azon veszély fenyeget, hogy Magyarország területe hadszíntérré válik.

Prágából kiküldöttünk hazatér. Hír szerint a cseh nemzeti tanács tegnap tartott ülésén elhatározta, hogy megszállják a magyarországi vármegyéket, amelyekre aspirálnak. Gyors tempóban haladnak és állítólag meg akarják szállani Pozsonytól és Dunától, valamint Váctól, északra fekvő Kassáig és Máramaros vármegyéig terjedő vidéket. Ez összesen tizenkilenc vármegyét jelent. A romániai helyzet rendkívül súlyos a helyi viszonyok miatt állandó a nyugtalanság. A hazai románságunk kedélyállapota pedig rendkívül izgatott. Igazunk és fizikai gyöngegességünk tudatában a kormány csak azt javasolja, írjuk alá Franchez tábornok feltételeit, mert ezután mindenemü előnyomulás betörést és erőszakot fog jelenteni. A cseh-tót és román kérdésekben a kormány még a mai napon tárgyalni fog és tájékoztatni fogja a Nemzeti Tanácsot.

Ezután Hock János mondott mélyen megindító beszédet. Mi csak likvidálni vagyunk hivatva a helyzetet. Büneit viseljük egy rendszernek, amely odaláncolt bennünket Németországhoz, Ausztriához. Minden magyar szív sajog a fájdalomtól, a miniszterelnök szavai hallatára, de emelkedjünk a helyzet magaslatára.

— Téged nem terhel felelősség — fordult Károlyi felé — hanem azt a rendszert kárhozzátjuk, amely pár héttel ezelőtt önző és piszkos anyagi érdekeit nem tudta a nemzet érdekei alá rendelni. Nincs időnk habozni, nincs más tennünk, minthogy mentjük, ami menthető. Milyen kegyetlen a helyzet! Ellenségeink bent vannak határainkon és nincs mivel megvédenünk, mert

gonosz kezek elfecsérelték erőnket. Légy nyugodt lelkiismerettedben — fordult ismét Károlyi felé — a felelősség téged nem terhel, te csak azt mented, amit tudsz. Bizzunk a gondviselésben és a nemzet erejében, amely számtalan hasonló helyzetben már megmentette nemzetünket. Azután indítványára többek felszólalása után a Nemzeti Tanács határozatban kimondotta, hogy a kormány iránt bizalommal viseltetik, támogatja és osztozik az erkölcsi felelősségében és rábizza, cselekedjék úgy, mint jónak tartja. Károlyi megköszönte a bizalmat.

Budapestről jelentik: Linder minisztert a kormány megbízta, utazzék azonnal Belgrádba, fegyverszüneti szerződés aláírására. Linder este Belgrádba utazott.

Budapestről jelentik: A Magyarország írja: Gróf Károlyi-Mihály a magyar állam képviselőtében legközelebb Svájcba utazik, hogy ott érintkezést találjon az entente-tal és Magyarország viszonyairól, az átalakulásról hü képet adjon, mert az entente csak egyoldalú, magyar ellenes ismertetések hatása alatt alkotta meg hangulatát Magyarországról és a magyarokról. Károlyi közvetlen tárgyalásai alkalmasak lehetnek e hangulat enyhítésére, ami azután lényeges lehet a békekonferencia állásfoglalására. Károlyi kísérettel fog utazni. Utazásának irányát és idejét még nem állapította meg.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Bedy-Schwimmer Róza visszaérkezett Bernből Tapasztalatairól és a helyzetről főként az amerikai követségen szerzett impresszióról illetékes helyen a következőkben számol be:

— Az entente szándékai nem oly feketék, mint amilyeneknek a fegyverszüneti feltételek és a katonai tárgyalások alapján általánosságban gondolják. Azt a körülményt, hogy Wilson a legutóbbi választáson kisebbségbe jutott, tulbecsülik. Feltétlenül áll az, hogy Wilson az entente kebelében még mindig döntő főtenyező. A béketárgyalások feltétlenül Wilson 14 pontja szel lemeben fognak megtartatni és ami Magyarország nemzeteinek helyzetét illeti, arra nézve azt az információt kaptam, hogy a béketárgyalásokon semmi sem fog történni Magyarországgal ellen, de mellette sem.

Ujvidékről jelentik: Linder Béla miniszter, Darmándy Géza alezredes, Bakonyi Endre miniszteri titkár, Fercsák Ödön miniszteri segédtitkár társaságában reggel 8 órakor Ujvidékre érkezett. A pályaudvaron, amelyet a szerbek megszállva tartanak, Bayerle főkapitány és Stielty Walter vezérkari százados fogadták a minisztert, aki a pályaudvarról a szerb gimnáziumban levő szerbe parancsnokságra ment és ott Bugarszki szerb őrnaggyal tisztázta a Belgrádba való utazás kérdését. Innen a város házára ment, ahol Profuma polgármesterrel és Bayerle főkapitánnyal tanácskozott. Majd hajóra szállt és Belgrádba utazott. A szerbek november 9-én délben szállták meg Ujvidéket. A város parancsnoka Bugarszki őrnagy, aki a magyar közigazgatási hatóságokat meghagyta helyükön és gondoskodik a rend fenntartásáról. Eddig emlétesre méltó incidens nem történt.

A főispán a jövőről.

(Bocsi a kamarától.)

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma délután 4 órakor teljes ülést tartott, amelyen meleg ünneplésben részesítették a kamara tagjai dr. Varjassy Lajos kamarai főtitkárt, akit a Románia, most Arad város és Aradvármegye főispánjává nevezett ki.

A közgyűlést Steigerwald Alajos kir. tanácsos, a kamara alelnöke nyitotta meg, aki megemlékezett a megyei és környékbeli fosztogatásokról, amelyek számos kereskedőt koldosbokra juttattak. A kamara feliratot intéz majd a kormányhoz és kéri fogja, hogy az önhibájukon kívül nyomorba jutott kereskedők megfelelő állami támogatásban részesüljenek, hogy újra megalapozhassák egzisztenciájukat.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után a közgyűlés foglalkozott azzal a kitérővel, amely a kamara alelnökét Steigerwald Alajost érte, akit tudvalevőleg kir. tanácsossá neveztek ki. Az iparosok részéről Reinhart Gyula mellátta a kitérítés jelentőségét és hangsúlyozta, hogy nem a kir. tanácsosság az, ami a kitérítésnél fontos, hanem az a körülmény, hogy egy iparos derék és szorgalmas munkáját érte méltó megjutalmazás. A kereskedők részéről Kneffel Lajos üdvözölte a kamara alelnökét kitérítése alkalmából. Az alelnök bűvészekkel köszöntö meg az írása megnyitóját nagy szeretettel. Domány Józsefnek alelnökké történt megválasztását a kereskedelmi miniszter jóváhagyta és a közgyűlés ebből az alkalmából üdvözölte az új alelnököt.

A kamara személyi ügyeinek tárgyalásánál szóásra emelkedett Fejér Gábor levelezőtag az Aradi első Takarékpénztár vezérigazgatója és lendületes szép beszédben üdvözölte Varjassy Lajost főispáni kinevezése alkalmából.

— Azt hiszem — mondotta többek között Fejér — hogy itt ebben a körben eltekintethetünk attól, hogy az új főispánt dicséretekkel, vagy bókakkal halmozzuk el, mert igaz meggyőződéssel vallhatom, hogyha valahol úgy ebben a körben ismerik őt igazán és ebben a körben értékelik teljes valódi értéke szerint. Hosszu évek lankadás nélkül való munkája, a nagy célokért való küzdelem olyanaira összerasztotta őt vehim, hogy emel erősebb kapcsolatot el sem képzelhetünk és mindehhez járul az, hogy itt e körben nőtt, izmosodott az ő istenadta nagy tehetsége. Itt mindenki tudta, érezte, hogy ő nagyra, nagyobbra hívatott és mindenki tudta, hogy rövidebb-hosszabb idő múlva el fog következni az az idő, amikor e szűkebb körből kirepülve nagyobb, szélesebb körű működési teret fog keresni magának.

Az iparosok nevében Kalmár József méltatta Varjassy Lajos drnak kiváló érdemeit és azt a nagy szeretetet, amellyel az iparosság érdekeit mindenkor felkarolta. Steigerwald alelnök is lelkes szavakkal intézett az új főispánhoz és a közgyűlés legnagyobb örömeire bejelentette azt, hogy dr. Varjassy főispáni kinevezése sem szakította el őt a kamarától. Azt kívánták ugyanis tőle, hogy főtitkári állásától ne váljék meg és hat hóna szabadságot kapott ennek folytán a főispán a kamarától.

Varjassy Lajos dr. mély megindultsággal, meghatottan köszöntö meg a hozzá intézett lelkes és igaz szeretettől áradó szavakat.

— Engedjék meg nekem — mondotta — hogy igen röviden, de annál több meleg hálával köszönjem meg a rokonszenvenek azt az igazán megfizetelő megnyilvánulását, amelyet szerencsém volt most tapasztalni. Higyjék meg nekem mélyen tisztelt közgyűlés, hogy igen nagy lelki megkönnyebbüléssel, sok kétség, sok önmagammal való vitalkozás előzte meg azt az elhatározásomat, hogy a kormány parancsából Arad város és Aradvármegye főispáni állását vállaltam. Én soha erre a polcra nem vágytam, soha nem képzeltem azt, hogy én főispán lehessenek. Mint önk mondták, arról volt szó, hogy e békés, barátságos, kellemes körből, ahol soha nem tapasztaltam egyebet, mint jóindulatot, el kell mennem és nyugodt tanulmányokkal, békés meglepődéssel telt életemet fel kell cserélnem egy idegő, felzakla-

tott, izgalmas és rettenetesen felelősségteljes állással. Higyjék meg mélyen tisztelt uraim nehéz volt ez az elhatározás. Nehéz volt különösen most amikor a kereskedő és iparos osztálynak a reá váro ezernyi megpróbáltatások között minden legcsekélyebb, minden legszerényebb erőre is óriási szüksége van.

A főispán ezután hosszasan vázolta azokat a nagy terhek és feladatokat, amelyek a háboru után a kereskedő és iparos osztályra hárulnak. De a jövő vigasztalan helyzetében fénypontokat is lát, amelyek biztató reménységgel tölthetnek el mindenkit.

Ezek között kell elsősorban említeni az új elveken felépülő világnak azt a főrekvésit, amely elakarja törölni a vámsorompókat és meg akarja teremteni a kereskedelmi szabadságot. A kereskedők működési tere az egész világ lesz. Másik vigasztaló körülmény, hogy nem leszünk többé Ausztria gyarmata és az a kealzó szomorú helyzet, amelyben idáig Ausztriával szemben éltünk, most megszűnik. A népek maguk rendelkeznek gazdasági berendezkedésük fölött. Megvan az a biztató remény, hogyha végleg berendezkedünk, közgazdaságunk elbirja majd a reánk háruló óriási küzdelmeket. A jövőnek legvigasztalóbb pontja, amely felé vágyakozva tekintünk: az általános leszerelés. Ha sikerül a militarizmust megszüntetni, olyan erők, olyan anyagi források fognak felszabadulni, amelyek lehetővé teszik a nagyobb közterhek elbirását.

Beszédét a következő szép szavakkal fejezte be:

Jászi Oszkár Aradon tárgyal a román komitéval.

(A kormány teljesít minden jogos kívánságot.)

Szerdán az ország sorsát érintő, fontos tanácskozások színhelye lesz Arad. Jászi Oszkár miniszter, a magyar kormány megbízásából Aradra érkezik, hogy személyesen érintkezzék a román komitéval. Ez a hír, amelyet hivatalosan tettek közzé, nemcsak azért örvendetes, mert Jászi miniszter személyes garancia arra, hogy a románok jogos kívánságai teljes kielégítést nyernek, hanem azért is, mert egyúttal megtudjuk belőle, hogy a magyar kormány, a Nemzeti Tanácssal egyetértésben cselekszik és ez azt jelenti, hogy az egész ország mindent megtesz, hogy a békés megoldás, a békés együttélés a Wilsoni elvek legszélesebb alapjain jönjön létre. Reméljük, hogy a miniszter aradi tartózkodásának az lesz az eredménye, hogy a román Nemzeti Tanács a hozzá csatlakozott helyi tanácsokkal egyetemben megegyezéssel és teljes megnyugvással perfektualhatja majd a megállapodásokat. A magyar népkormány ezzel a lépésével is azt dokumentálja, hogy a legnagyobb súlyt a románság megnyerésére helyezi és ezért az elhatározásért csak elismerés illeti a kormányt, aki ebben a sorsdöntő kérdésben maga mellett talál mindenkit, aki komolyan kívánja a wisoni békét.

Budapestről jelentik: Vasárnap délután fél 5 órakor a miniszterelnökségen minisztertanács volt, amelyen valamennyi miniszter résztvett. A minisztertanács a román kérdéssel foglalkozott. A román nemzeti tanács konkrét javaslatokkal fordult a kormányhoz a román probléma megoldását illetően. A minisztertanács egyhanguan elfogadta Jászi Oszkár miniszter előterjesztését, aki a román kérdést a Wilsoni elvek alapján kívánja megoldani, még pedig ezen elvek szellemében úgy, hogy a románság jogos igényeinek kielégítése mellett mindenütt a magyar és a többi nép jogos érdekei is teljes mértékben honoráltassanak. Komoly remény van arra, hogy legalább is a béketárgyalásokig sikerülni fog olyan helyzetet teremteni, amely a békét és a rendet az egész vonalon fenntartja. A minisztertanács ha-

— Engedjék meg, hogy most, amikor időlegesen távozom körükből, talizmánként a jövő reménység zálogaként és energiám fokozása céljából magammal vigyem azt a szeretetet, azt a bizalmat, amelyben itt hosszú éveken át részem volt és engedjék meg, hogy azt mondhasam mosi, amikor időlegesen távozom: a mielőbbi viszontlátásra.

Percekig tartó forró taps a viharos eljenzés követte a főispán beszédét, amely után a közgyűlés áttért a napirend letárgyalására.

Zima Tibor titkár a gazdasági leszerelés ügyét ismertette és bejelentette, hogy az átmenetgazdasági részvénytársaság, amelyet a leszerelés folytán szabaddá váló anyagok juttatja el a polgári lakossághoz, nemsokára megtartja Aradon alakuló közgyűlését.

Boigár Lajos másodtitkár a közlekedési kérdések nehézségeit ismertette és javaslatára a közgyűlés kimondotta, hogy sürgős feliratot intéz a kormányhoz a közlekedési viszonyok minél előbbi megjavítása érdekében.

Falus Lajos segédtitkár a háboru következtében üzemüket beszüntetett kisiparosok és kis-kereskedők támogatására irányuló akcióról számolt be.

Végül Steigerwald Alajos javaslatára a közgyűlés kamarai levelező tagokul választotta meg Olárin Jusztin az Aradi Cipészek Termelő Szövetkezetének igazgatóját és Zádor Imre városi gépüzemigazgatót.

tárogatát nyomban közölte a Nemzeti Tanácsal is. A Nemzeti Tanács ülése után a kormány több erdélyrészi képviselő és egyéb nemzeti-ségi politikus előtt körvonalazta azokat az elveket, amelyek alapján a nemzetiségi kérdést a békekötésig ideiglenesen rendezni akarja. E határozatok, illetve megbeszélések után a minisztertanács megbizta Jászi Oszkárt, hogy a legközelebbi napokban kezdje meg a közvetlen érintkezést a román Nemzeti Tanácssal. Ezen az értekezleten valószínűleg az erdélyi Nemzeti Tanács is képviselteti magát.

Jászi miniszter mellé a Magyar Nemzeti Tanács, Ábrahám Dezsőt és Bokányi Dezsőt delegálta. Valószínűleg az erdélyrészi magyar nemzeti tanács is képviseltetni fogja magát. Mindazon hírek, amelyek szerint a mai tanácskozások a román királyság intervenciója folytán indultak meg, minden alapot nélkülöznek. A tárgyalások kizáróan a román nemzeti tanács és a magyar kormány iniciatívájára történnek.

Jászi a tegnap nap folyamán telefonon értesítette Varjassy Lajos dr. főispánt, hogy különvonaton szerdán Aradra érkezik. A miniszter kedd este indul Budapestről és a reggeli órákban Aradon lesz. A minisztert a főispán és az aradi radikális párt fogják fogadni. Az aradi párt Jászi megérkezését arra is felhasználja, hogy pártgyűlést rendezzen, amelyen minden valószínűség szerint a miniszter is fel fog szólalni. Magyarok és románok egyaránt nagy érdeklődéssel várják Aradra a nemzeti-ségi találkozót.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit, hogy a lapkiördöktől újságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelmebe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el. —

Rend a vármegyében.

(A román komitő a közbiztonságot)

Azok a viharok, amelyeket a forradalom első napjai Aradmegyében felidéztek, ma már szerencsére lecsillapultak. A vármegyei falvak csendesek és minden jel arra vall, hogy ez a csendesség tartóssá fog válni és nem fognak megismétlődni azok a fosztogatások, amelyek majdnem egy héten keresztül rettegésben tartatták a vármegye lakosságát. A csőcselék, amely ezekben a rablásokban résztvett, egyrészt már kielégítette felszabadult rablási ösztönét, másrészt pedig a megalakított nemzetőrség, az acél gárda és a román katonai tanács által alakított polgárőrség erélyes fellépése folytán ráeszmélt arra, hogy van még fegyveres hatalom, amely meg tudja torolni a közbiztonság ellen elkövetett merényleteket, és lassanként kijózanodott a lelken urrá lett rablási mármorból.

A vármegye házára ma beérkezett jelentések egyhangzóan arról számolnak be, hogy a községekben mindenütt teljes rend uralkodik. A tegnapi és a mai nap minden rendezavarás nélkül telt el. Sehol semmi rendezavarás nem történt, a községekben helyreállott a rend és nyugalom és az elmenekült községi jegyzők legnagyobb része hazautazott.

A rend helyreállításában az acélgárda energikus működésén kívül nagy része van a román nemzeti tanácsnak, amely minden községben erős polgárőrséget szervezett és ezek a polgárőrségek megakadályozták a garázdálkodások további folytatását.

A zavargások sajnos, óriási kárt okoztak a vármegyében. A zendülők kifosztották, majdnem minden kereskedést, nagyon sok urasági lakást szétromboltak, azonkívül kifosztották az uradalmak magtárait, elhajtották a jószágállományokat és sok helyen lerombolták a gazdasági épületeket. Az okozott kár nagyságát eddig nem lehetett pontosan megállapítani, de hozzávetőlegesen több mint százmillió koronára tehető az a kár, amit a zavargások a vármegyében okoztak. Most a hatóságok minden törekvése arra irányul, hogy az elrabolt holmikat visszaszerezze. A községekben dobszóval hirdették ki, hogy az elrabolt holmikat vigyék be a község házára záros határidőn belül. Ha a határidő letelik, szigorú házkutatást fognak tartani mindenkinél, és akinél rabolt holmit találnak, azt a törvény teljes szigorával fogják megbüntetni. A hirdetésnyel, viszont teljes büntetlenséget biztosít mindenkinek, aki a rabolt holmit beszolgáltatja. A közhírre tétel hatása alatt a csőcselék már is kezdi beszolgáltatni az elrabolt holmikat.

Aradszentmártonból jelentik, hogy ott példás nyugalom van. Tegnap Markusovszky Miklós nevű 13. ulánus ezredbeli őrmester hajtott át két fogattal és a fogatokat a rajta levő holmikkal eladásra kínálta. Az egyik gazda megvette volna a lovak miatt, de a község házára hívta a lovak járátóit. Ott, mikor az őrmester nevét kérdezték, az mondott egy nevet, mire a vele levő közlegény elszóla magát, hogy az a főhadnagy neve. Erre kikukattak, a Simándon tartózkodó repülőosztagnak átadták, a kincstári anyagokat pedig őrizetbe vették, mert nyilvánvaló, hogy azok jogtalan uton jutottak vásárló utra. Nagymennyiségű talpbőr, fehérnemű, felsőruha, cigaretták, egy zsák nullásliszt, zab, bakkanos stb. volt a kocson. Mikor a rendőr felszólította, hogy a lefoglalt kocsit hajtsa be a község házára, Markusovszky revolverrel szegyezett rá. Geszner Márton rendőr lefegyverezte és beszállította. A kísérő katonát szabadon engedték és Mácsa felé távozott, hogy ne találkozzék többé őrmesterével. Az eleki határban körülbelül 16 hullá hever szerteszét, ami a puszták között fosztogatók erőszakosságát mutatja. Egy szegényebb családnak összes négy, disznóját le-

sautrák, ebből kettőt elfogvasztottak, a többit elvitték. A tettesek idegen községbeliek voltak, személvazonosságukat megállapítani nem lehet. Eleken nyugalom van.

Hivatalban az új főispán.

(Küldöttségek tisztelgése.)

A hivatalos lap vasárnapi száma közli Barabás és Purgly László főispánok felmentését és hogy a magyar kormány, Varjassy Lajos dr-t a város és a vármegye főispáni teendőivel megbízott Kormány biztosa névvel nevezte ki.

A hivatalos lap ezt a következőképp adta tudni:

A magyar kormány Barabás Bélát, Arad szabad királyi város főispánját ezen állásától felmentette.

A magyar kormány Purgly Lászlót, Arad vármegye főispánját ezen állásától saját kérelmére felmentette.

A magyar kormány a belügyminiszter előterjesztésére Aradvármegye és Arad szabad királyi város főispáni teendőivel megbízott kormánybiztossá Varjassy Lajos dr-t, az aradi kereskedelmi és iparkamara títkárává kinevezte.

A főispán már ma délelőtt átvette a főispáni hivatalt Barabás Bélától és megkezdte működését Szerdán, a rendes közgyűlés keretében mutatkozik majd be a törvényhatósági bizottságnak.

(Küldöttségek tisztelgése.)

Varjassy Lajos dr főispánt számos küldöttség kereste fel, azonkívül hogy a polgárság, a lakosság minden rétegéből tömegesen fejezték ki örömeiket, hogy a mai végtelenül nehéz viszonyok között a főispáni széket olyan személyiség foglalta el, aki minden tekintetben alkalmas a rend helyreállítására és le tudja küzdeni azokat a nehézségeket, amelyek a béke küszöbén súlyosodnak a város és vármegye egész közönségére. Az aradi polgári radikális párt küldöttségének tisztelgéséről már megemlékeztek a lapok. Tegnap és ma az alábbi küldöttségek jelentek meg:

Fejér Gábor vezetésével az aradi pénzügyi bizottság tagjai a főispán kifejtette válaszában, hogy ismeri ama nehézségeket, amelyekkel a pénzügyi bizottság az átmeneti korszakban meg kell küzdenie és készségeit fejezte ki, hogy az intézetek elé tornyosuló akadályok elhárítására segédkezet nyújtson.

Kelemen Gábor dr. aradi ügyvéd tartalékos főhadnagy vezetésével a katonai rokkantak deputációja arra kérte a főispánt, hasson oda, hogy a rokkant kérdés minél előbb rendeztesse. Varjassy dr. kijelentette, hogy a rokkantkérdés helyes megoldása a kormány legfontosabb feladatai közé tartozik, mert hiszen az országnak feltétlenül és sürgősen gondoskodni kell, hogy azok, akik a föld megvédésében lefolytatott harcok miatt munkaképtelenné váltak, ne legyenek embertársaik könyörületére utalva. Ugy Aradon, mint a kormánynál mindent elkövet, hogy a rokkantak igényei kielégíttessenek.

Az Összetartás szabadkőműves páholy nagy küldöttségét Deutsch Andor vezette. Varjassy dr. aki a páholy főmestere, könnyéig megható szavakkal mondott köszönetet szabadkőműves testvérei támogatásáért és ígerte, hogy a páholy, munkájában ezután is részt vesz.

Nem lehet annyi és olyan sokféle elfoglaltságom — mondta a főispán — hogy időt ne szakítsak a páholy munkáin való részvételre. Az én szabadkőművesi működésem főispáni kinevezéssel nem ért véget és továbbra is testvéreim vezetője szeretnék maradni. Kérlek benneteket, hogy a jövőben is az eddigi szeretettel támogassatok.

Faragó Rezső az aradi Áru- és Értéktőzsdé küldöttségét, Lócs Rezső helyettes polgármester

pedig Arad város tanácsát vezette az új főispán elé. Lócs a tanács nevében megígérte, hogy őszintén odaadással segítik elő dr. Varjassy munkájának sikerét. A főispán arra kérte a tanácsot, hogy átérzve a helyzet nehézségeit kövessenek el mindent, hogy a várost, annak lakosságát minél előbb megmentse mai szomorú szituációjából. Hiszi, hogy ez vállalt munkával sikerülni fog.

Az aradi orvosok küldöttségét dr. Pozsgay István vezette. A főispán rámutatott az aradi orvosi kar óriási munkateljesítményére és arra a feladatra, ami még az orvosokra vár. A maga részéről teljes mértékben támogatni kívánja az orvosokat eléggé nem értékelhető munkájukban.

Koromzay Frigyes

a Gyász elnöke.

(A gyárosok a polgárőrség fenntartásáért.)

A Gyáriparosok Országos Szövetségének aradi fiókja tegnap délután tartott ülésében vett búcsút főispánná kinevezett títkárától, dr. Varjassy Lajostól és Aradról távozott elnökétől Hoffmann Adolfától. Az aradi fiók élére Koromzay Frigyes, az Acsev. vezérigazgatóját választották meg akinek személye garancia arra, hogy a fiók felvirágozásnak néz elébe.

Alelnökké Molnár Lászlót, a Maria-gyár cégvezető főmérnökét, pénztárnokká Reinhart Gyula butorgyárost, títkárrá pedig Bolgár Lajost választották meg.

Koromzay Frigyes elnöki székfoglalójában kijelentette, hogy e súlyos időkben kötelességének tartja az elnöki tisztség betöltését, mert most az ország minden polgárának ki kell vennie részét a rend fenntartásának és az ország újjászervezésének nagy munkájából. Dicsérettel emlékezett meg a gyári és általában az aradi munkásság önfeledtségéről, amelylyel Arad polgárságának és az aradi vállalatoknak érdekeit a rend felbomlásának napjain megvédték. A munkások a jövőben is kétségtelenül mindent elkövetnek a rend fenntartása érdekében. A gyári termeléssel kapcsolatos ügyek megbeszélése céljából Arad polgármestere már többször hívta értekezletre a munkásokat és a gyár tulajdonosokat, hogy a jövőben e tanácskozásokról szívesen legyenek összehívhatók és teljes egyöntetűség, biztosítassék a gyárosok között javasolja, hogy bizottságot alakítsanak, amely ez ügyben jogerővel intézkedéseket tehesse. A közgyűlés e bizottságot így alakította meg: Elnök Koromzay, tagok: Molnár László, Loránt Emánuel (Hungária textilgyár), Fuchs Arnold (Neuman Testvérek cég), Vagyász László (Weitzergyár) és Reinhart Gyula.

Szóba került ezután, hogy az Aradon szervezett polgárőrség fenntartására befolyt adományok összege már elfogyott és Arad város közgyűlése a fenntartási költségeket kifogja róni a város egész lakosságára, magánosokra épp úgy, mint részvénytársaságokra. A közgyűlés felhatalmazta a fenti bizottságot, hogy Arad város vezetőségével ez ügyben is tárgyaljon és foglalja el azt az álláspontot, hogy a polgárőrség fenntartási költségeit a magánosok a jövedelem- és vagyonadó, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok a hadinyereségadó fizetésének arányában viseljék. Az ipartelepek esetleg alkalmazottaik számának arányában viselhetnék a költségeket, alkalmazottanként 8—10 koronát fizetve. Természetesen a kirott összegbe betudandó volna a vállalatok által már eddig fenntartott polgárőrség számára kifizetett összeg. Szükséges volna annak megállapítása, hogy Aradon mennyi az említett adóösszeg. A títkár közölte, hogy a beszerzett információ szerint Arad város lakosságára 1917. évre kivetett jövedelem-vagyon és hadinyereségadó összege a következő: jövedelemadó 1.090.047, vagyonadó 419.870, hadinyereségadó 2.438.096 Korona.

A közgyűlés hangsúlyozta annak a szükségét, hogy a polgárőr díjak elosztását az említett bizottság ellenőrizze.

Végül az elnök méltatja a távozó dr. Varjassy érdemeit és indítványára a távozása felett való sajnálkozást, valamint érdemeinek elismerését jegyzőkönyvileg örökítették meg. Varjassy megaláztatlanul mondott ezért köszönetet.

Ehagyják a szerb csapatok az országot.

(Fegyverrel állunk ellent a betolakodó cseheknek.)

Budapestről telefonálta tudósítónk: Hiteles helyről szerzett értesülés szerint az Ujvidékre bevonult szerb csapatok parancsnoksága táviratot kapott Francher d'Esperay tábornoktól, hogy csapataival vonuljon ki Ujvidékről, mert a helyzet nem kívánja a szerbek előnyomulását. A magyar kormány ma délben jelentést kapott, hogy a szerb csapatok készülődnek a visszahúzásra.

Budapestről telefonálta tudósítónk: A magyar hadügyminiszteriumban, Bartha miniszter szobája előtt a nagyteremben izgalmas élelenség volt ma délelőtt. Kipirult arccal tárgyalják az északnyugati és déli határról érkező híreket. Tábornokok és törzstisztek, az ország minden részéről érkezett parancsnokok gyülekeztek össze. Délelőtt megérkeztek Károlyi Mihály, Jászai Oszkár, Lovász Márton, Dénes József és Fényes László. Bementek a hadügyminiszterhez, ahol néhány percig tanácskoztak. Nemsokára kijött Fényes László és a tisztek előtt kijelentette, hogy a legelőbb minden rendelkezésre álló legénységet fel kell szerelni, mert a Felsőmagyarországot pusztító csehek ellen fegyveresen foglalkozni kell. Fényes azután visszament a minisztertanácsba. Nemsokára kijött és a következő kiáltványt olvasta fel:

Az ország népéhez! Fegyveres csapatok

Kiűrtik az aradi várat.

(Osak elővigyázatossági rendszabály.)

Az ententeak D'Esperay tábornok által nyújtott fegyverszüneti feltételei a Maros folyását szabják meg ama határként, amelyen belül eső területeket katonailag ki kell irtani. Ezt a demarkációsális területet az entente csapatai fogják megszállni a békeszerződés aláírásáig és miután az aradi vár is bele esik ebbe a területbe, valószínű, hogy az entente csapatai az aradi várat is meg fogják szállani. Erről azonban még senki sem kapott pozitív értesülést és pedig annál kevésbé, mert Temesvárról, ahova a szerb csapatok már útna vannak, azt az értesülést nyertük, hogy a szerb csapatok előnyomulásának végső célja Temesvár, ahonnan a szerbek nem nyomulnak mélyebben Magyarország területére.

A katonai hatóságoknak azonban minden eshetőséggel számolniuk kell s ezért elrendelték az aradi vár kiűrtését is. A kiűrtelési munkálatok már tegnap kezdetüket vették. A várból elszállították a katonai felszerelési cikkeket, fegyvereket, ruhaneműket, municiót és a katonaság élelmezésének céljaira felhalmozott élelmiszereket s azokat olyan helyre vitték, ahol ezek a nagy értékű képviselő cikkek teljes biztonságban vannak. Tegnap és ma nagy teherautókkal hordták ki a várból az ott felhalmozott katonai javakat és előreláthatólag holnapra a kiűrtetés teljes befejezést nyer.

A közönség a vár kiűrtetéséről tudomást szerzett és a lakosság körében felvetődött az a kérdés, hogy mi fog történni a várbeli fegyintézetben őrzött több mint kilencszáz fegyvenccel? Az „Aradi Közlöny” munkatársa e tekintetben kérdést intézett az arra illetékes hatósághoz, ahol kijelentették, hogy a fegyintézet tovább is a várban marad. A fegyvencek őrzésére az intézetnek megfelelő számú őrség áll rendelkezésére és ha a megszálló csapatok a várba érkeznek, csak természetes, hogy a fegyvencek felett való őrködés ezáltal még intenzívebbé válik.

A várban nagyon sok olyan áru volt felhalmozva, amelyet a katonai parancsnokság a legénység élelmezésére szánt. Most felvetődött az a kérdés, hogy ezeket az élelmiszereket nem lehetne-e a város közönségének rendelkezésére bocsátani?

Ugy halljuk, hogy nagymennyiségű zsir és olívmarhát, amit a várból ma kiszállítottak, a város közéleti hivatala átvész és azt a lakosság élelmezésére juttatja.

A vár kiűrtetésén ekapcsolatban felvetődött az a gondolat is, hogy a Maroson innen levő aradi várban lévő tárgyak értékét is a város közön-

ellepték Magyarország északnyugati határait és már Pozsony városát fenyegetik. A fegyveres csapatok a cseh-szlovák állam nevében lépnek fel. Magyarország azonban a cseh-szlovák állammal nincs hadállapotban, sőt a legjobb szomszédi viszonyban akar élni a szabad és független cseh köztársasággal.

A tót nemzettel is a wilsoni elvek alapján akarja a magyar nemzet a maga viszonyát szabályozni és ennek végleges eldöntését, bízva ügyének igazságában, az általános béketárgyalásra bizza. Nincs tehát semmi ok Magyarország fegyveres megtámadására, miért is a magyar kormány tiltakozik eme támadás ellen és elhatározza, hogy az ország határait minden ilyen, a nemzetközi jogba ütköző támadás ellen fegyveres erővel megvédi. A népkormány nevében: Gróf Károlyi Mihály miniszterelnök, Bartha Albert hadügyminiszter.

Prágából jelentik: Vasárnap délután a 28-ik gyaloghadosztály teljes hadfelszereléssel elhagyta Prágát, hogy megszállja a tót vármegyéket. A csapatok egyrésze Kassa, a másik része pedig Pozsony felé tart. Prágában remélik, hogy csak demonstrációról lesz szó, mert a magyarok sehol nem fognak ellenállást tanúsítani. A csehek 30.000 emberrel akarják a tót vármegyéket megszállani.

ségének védelmére alá kell helyezni. A repülőterén kincseket érő áruk vannak felhalmozva, amelyeket már is fenyeget az a veszedelem, hogy szétfordana. Így például tegnap is elloptak onnan egy rendkívül értékes motort, amit az utcán kinnálak megvételre. Arra illetékes tényezők komolyan foglalkoznak ezzel a tervvel s valószínű, hogy rövidesen a városi közegek őrzete alá kerül az aradi repülőtér.

VÁROS ÉS MEGYE.

A polgármester nyugdíjazása. Az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1918. évi november hó 13-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak folytatolagos sorrendje: 15. Variassy Lajos polgármester kérénye nyugdíjaztatása iránt. 16. A tanács jelenti, hogy a Modern Színházban bemutatandó előadások után ugyanolyan százalékot szedtet a város pénztára javára, mint a minők a féli színházra vonatkozólag lettek megállapítva. 17. Özv. Denczig Béláné a szegények házában elhelyezett egyének élelmezése tárgyában megkötött szerződésnek egy évre való megújítását kéri. 18. A főispán értesítése dr. Szathmáry Béla városi ügyésznek tiszteletbeli főügyészé történt kinevezéséről. 19. U. az Petrány György I. aljegyzőnek tiszteletbeli főjegyzővé történt kinevezetéséről. 20. A magyar kormány leirata dr. Variassy Lajos kereskedelmi és iparkamarai titkárnak Arad sz. kir. város főispáni teendőivel megbízott kormánybiztossá történt kinevezetéséről. 21. A polgármester jelentése az Arad-csanádi egyesült vasutakkal a Weitzer-gyár, Marta-gyár és Textil-gyárral a polgárörségnek mikénti díjazása tárgyában létre jött megállapodásról. 22. A tiszti ügyész jóváhagyás végett betérjeszti Reusz Sándorral, a Petőfi-csárda eladására nézve megkötött szerződést. 23. Adler Andor törvényhatósági bizottsági tag indítványa a polgárörség költségeinek megszerzése iránt.

MŰVÉSZET.

HETI MŰSOR:

Kedd este 7 órakor: *Sztambul rózsája*. B) bérlet.
Szerda este 7 órakor: *Tosca*. C) bérlet.
Csütörtök este 7 órakor: *Cigánybáró*. A) bérlet.
Péntek este 7 órakor: *A király*. B) bérlet.
Szombat délután 3 órakor: *A paesirta*.
Este 7 órakor: *A király*. C) bérlet.

Sulyos

fegyverszüneti feltételek a németeknek.
(A német kormány enyhítést kér Wilsontól.)

A Magyar Távirati Iroda jelenti Berlinből. (Hivatalos.) A fegyverszünet feltételei ezek:

1. A szerződés hat órával aláírása után lép életbe.
2. Belgiumot, Franciaországot, Észak-Lotharingiát tizenöt napon belül ki kell irtani. Azon csapatokat, amelyek eme határidő lejáratása után ottmaradnak, internálják, vagy hadifogolyokként jelentik ki.
3. Átadandó ötezer ágyú, főként nehézek. Harmincezer géppuska, háromezer aknavető, kétezer repülőgép.
4. A Rajna balpartjának kiűrtése. Mainz, Koblenz, Köln városát megszállja az ellenség. Harminc kilométer szélességű körzetben.
5. A Rajna jobbpartján harminc-negyven kilométer mélységű semleges zóna kiűrtendő tizenöt nap alatt.
6. A Rajna balpartjáról semmit sem szabad elszállítani. Gyárakat, vasutakat érintetlenül kell hagyni.
7. Átadandó ötezer lokomotív, tizenötezer vasúti kocsi, és tízezer automobil.
8. Az ellenséges megszálló csapatokat Németország tartja el.
9. Keleten az összes csapatokat vissza kell vonni az 1914. augusztus 1-i határok mögé.
10. Lemondás a bresztlitovszki és bukaresti szerződésről.
11. Feltétlen kapitulálás Kelet-Afrikában.
12. A belga bank készleteinek, az orosz román aranyak visszaadása.
13. A hadifoglyok kiszolgáltatása, viszonyosság nélkül.
14. Átadandó száz tengeralattjáró, nyolc könnyebb cirkáló, hat dreadnought. A többi hajót pedig le kell szerelni és a szövetségesek ellenőrzése alá kell helyezni, semleges, vagy szövetséges kikötőben.
15. A Kattegaton való áthajózás szabadságának biztosítása. Mindazokat az aknavetőket ell kell takarítani, erősségeket és tizeket meg kell szállani, amelyek a szabad alkudozást meg gátolhatnák.
16. A blokádi további is érvényben marad. Német hajókat ezután is el lehet kobozni.
17. Németország által a semlegesek ellen tett hajózási korlátozásokat meg kell szüntetni.
18. A fegyverszünet harminc napig tart.

Berlinből jelentik hivatalosan: Az államtitkárok november 10-én reggel tanácskoztak a fegyverszüneti feltételek felett és azokat elfogadták. Együttal a béke delegátusoknak meg felelő utasítást adtak. Az éjjel szikratáviratot intéztek Lansinghoz, amelyben a német kormány a demokratikus célok és eszmények közösségében való hittel az elnökhöz fordul, hogy állítsa helyre a békét. A német kormány kénytelen az entente fegyverszüneti feltételeit elfogadni. E feltételek fenntartása azonban kétségbeejtővé tenné Németország élelmezési helyzetét, férfiak, nők és gyermekek éhenhalását jelentené.

—Kénytelenek voltunk a feltételeket elfogadni, de limpélyesen és komolyan figyelmeztetjük Wilson, hogy e feltételek végrehajtása a német népből az ellenkezőjét ébresztené fel annak az érzésnek, amely a népek szövetsége ujjáépítésének feltétele és a jogon alapuló tartós béke biztosítója. A német nép az utolsó órában még egyszer megkéri az elnököt, járjon közbe a szövetségeseknél a feltételek enyhítése érdekében. Soff. külügyi államtitkár.

Károly császár lemondott a trónról.

(Törvény a német-osztrák köztársaságról.)

Az államtanács küldöttsége tegnap tanács között Károly császárral, aki kijelentette, hogy kész a trónról lemondani és azt kérte, hogy engedjék meg, hogy továbbra is Ausztriában tartózkodhassék.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: A császár a következő kiáltványt adta ki: Trónralépésem óta azon fáradoztam, hogy népeimet a háború rémségeiből kivesszem, amely nek kitérésében semmi részem nem volt. Nem vonakodtam az alkotmányos életet helyreállítani s a népeknek megnyitottam az önállóság útját. Valamennyi népem iránt változatlan szeretet érzem, szabad fejlődésükben nem akarok a magam személyével útjába állni. Előre elismerem az 1. a döntést, melyet Német-Ausztria jövő állami formájáról hozni fog. A nép képviselői útján átvette a kormányzást. Lemondok az állam kormányzásában való részvételről, egyúttal felmentem osztrák kormányomat hivatalától. Német-Ausztria népe egyetértéssel s engesztelékenységgel teremtsen és szilárdítsa meg az új rendet. Népem szerencséje kezdettől fogva leforróbb kívánságom célja volt. Csak belső béke tudja a háború sebeit meggyógyítani. *Károly, s. k. Lammasch, s. k.*

Bécsből jelentik: Az államtanács Német-Ausztria jövő állami formájáról a következő törvényjavaslatot dolgozta ki:

Törvény Német-Ausztria állami kormányformájáról.

1. cikk. Német-Ausztria demokratikus köz-

társaság. Minden közhivatalnokot a nép igtatja be.

2. cikk. Német-Ausztria a német köztársaság alkotó része.

3. cikk. Mindazok a jogok, amelyek a császárt illették, egyelőre a német államtanácsra szállnak át.

4. cikk. A cs. és kir., valamint a cs. kir. miniszteriumok feloszlatatnak. Megbízatásuk és meghatalmazásuk Német-Ausztria területén a német-osztrák államhivataiokra szállnak át.

5. cikk. Megszűnnek mindazon törvények és a törvények mindazon intézkedései, amelyek a császár és császári ház tagjai számára előjogokat állapítanak meg.

6. cikk. A hivatásos tisztek és katonák feloldanak a császárnak tett hűségük alól.

7. cikk. A korona-javak átvétele törvény útján hajtható végre.

8. cikk. Az összes politikai elfjogok megszűnnek. A delegáció, az urakháza és a tartományi gyűlések eltöröltetnek.

9. cikk. Az alkotmányozó nemzetgyűlésre való választások 1919. januárban lesznek. A választások nemre való tekintet nélkül általános, közvetlen és titkos.

10. cikk. Ugyanolyan alapelvek alapján szabályozandó a tartományok, kerületek, járássok és községi képviselőtestületek választójoga és választási eljárása. A községi képviselőtestületek újjáválasztása három hónap múlva történik.

11. cikk. A törvény közzétételének napján lép életbe.

hogy a tanács minden helyi közigazgatási, életmezési szeryben megfelelő képviselőket nyerjen s általa a közalkalmazottak egyetemes eddig elhanyagolt érdekeit védelmébe vegye. Megvédi az egyes közalkalmazottak személyes érdekét a hivatali felsőbbeségekkel szemben!

Az ülésen Szakoleczay Lajos elnököl, előadó Ströbl Alajos volt, a jegyzőkönyvet az elnök felhívására Schweigert Péter írta.

A gyűlés mindvégig izgatott hangulatu vitájában résztvettek dr. Zimmermann Károly, dr. Weil Károly, dr. Székely József, Börcsök Károly, Jancsovits György, dr. Varga Gyula, Barkó Antal s mások. A gyűlésen a munkástanács is képviseltette magát.

A MOZI.

* Heine balladája az Urániában. Az Urániaszínház nézőtere ma nem mindennapi irodalmi eseménynek volt színhelye. Heine örökbecsű balladáját, a „Babér és koldusbot”-ot élvezték filmen. Mindazt a lelketeremtő, költői szépséget, amin felépül Heine csodás műve, a kinematográfia művészi tőkelyvel örökítette meg. Csupa szín, melegség, drámai mélység ez a pompás kép, amelyet kitörő tetszéssel fogadott a publikum. A bemutatott mellékképek csak növelték a közönség tetszését. Az új műsort még kedden vetíti az Uránia. Az előadások délután 5. háromnegyed 7 és fél 9-kor kezdődnek.

* Nagy dráma az Apollóban. Hétfőn este ismét új műsort mutatott be az Apolló-színház. A közönség legnagyobb tetszése mellett mutatta be a színház a „Vezéreszillag” című drámát. Egy leány kálváriája pereg le szemünk előtt. Szívhezszóló ennek a képnek minden

egyres jelenése s érdekesítő meséjével teljesen lebilincseli a publikum figyelmét. A szerepek elsőrangú színésznők és színészek kezében vannak. A rendezés munkája is tökéletes művészi munka. Szóval a bemutatott drámai filmről csak az elismerés hangján szólhatunk. Kedden is vetítésre kerül. Az előadások további intézkedésig 5, háromnegyed 7 és fél 9-kor kezdődnek.

Az önálló magyar hadsereg.

(Kormányrendelet a milícia felállításáról.)

Budapestről telefonálja tudósítónk: A forradalmi átalakulás, a háború befejezése és az állam függetlenségének deklarálása következtében a minisztertanács határozata folytán a rend fenntartására és biztosítására a miniszterelnök és hadügyminiszter a következőket rendelte el:

A fennálló esendőségen, állami rendőségen, határrendőségen, pénzügyorségen és közigazgatási rendőségen, továbbá a budapesti rendőség mellett felállított védőrendőségen, katonai rendőségen, budapesti önkéntes őrseregen és vasúti mozgórdségen kívül a következő szervezetek állíttatnak fel.

I. hadsereg, amely a hadra kész seregnek Magyarországhól kiegészítést nyert részéből az öt legfiatalabb évfolyam visszatartása, illetve behívása útján alakul; célja a forradalom útján kivívott szabadság biztosítása, valamint a leszerelésnél felszabaduló katonai és egyéb javak leszerelése, elraktározása, illetve átadása a közgazdaság számára, továbbá a belső rend és a kormányrendeletek végrehajtásának biztosítása. A magyar hadügyminiszternek a leszerelésre vonatkozó rendelete értelmében visszamaradó öt legfiatalabb évfolyam, vagyis akik 1896—97—98—99 és 1900. évben születtek, rövid ideig katonai szolgálatra ott jelentkezzenek, ahol a fentieknél idősebb évfolyambeli hajótársaik leszerelnek, tehát a legközelebbi pöttestnél, vagy kiegészítő parancsnokságnál, ahol ilyen nincs, az állomásparancsnokságnál. Minden közkatona és őrsvezető a továbbszolgálat ideje alatt a szolgálatbelépés napjától kezdve az elhelyezésen és életmezésen kívül a napi soldot is beleértve napi 10 koronát, tizedes napi 11 koronát, szakaszvezető 12 koronát, őrmester 14 koronát, törzsořmester 15 koronát, tisztihelyettes 16 koronát kap. A tisztikar áll a tényleges tisztekből és az öt legfiatalabb korosztályhoz tartozó nem tényleges tisztekből. Határményeik hamarosan szabályoztatnak.

II. nemzetőrség, amely önként jelentkezők-ből áll és szolgálati kötelezettségük a viszonyokhoz képest néhány hónapra terjed. A nemzetőrségbe az öt legfiatalabb korosztály nem léphet. Központjai: Budapest, Szeged, Kassa, Pozsony, Kolozsvár és Szombathely. A központok korlátozott számban 40 főből álló szakaszokat tényleges és nem tényleges tisztek vezetése alatt állítanak fel. A központok hivatása, hogy egységeit a veszélyeztetett rend védelmére kiküldje. A nemzetőrök felszerelése és ruházata olyan, mint a rendes hadseregé. A díjazás és a szociális előnyök ugyanazok.

III. polgárőrség, amely önként jelentkezők-ből áll, olyanokból, akik rendes munkájuk mellett otthonuk védelmét szolgálják. Ezeknek díjazás nem jár.

Ezeket kívül más karhatalmi szervezetet nem ismer a kormány. Minden toborozást betölt a kormány és betöltja azt is, hogy a leszerelő, vagy visszamaradó katonákból csapatok alakíttassanak.

Közalkalmazottak aradi és megyei tanácsa.

(Az állami tisztviselők szervezkedése.)

Vasárnap délelőtt mintegy 300 minden rangú és rangú köztisztviselő és közalkalmazott gyűlt össze a városháza közgyűlési termében.

A nagygyűlés egyhanguan kimondotta a közalkalmazottak Aradi és Megyei Tanácsa megalakításának szükségességét és pedig a bizalmi rendszer alapján.

A szervező-bizottság felhívta az összes közhivatalokat, a nyugdíjasok, díjnokok és szolgák egyesületét, hogy bizalmi férfiakat minden megkezdett 30—30. taglétszám után 1—1-et számítva 3 nap alatt Strobl Alajos postafőmérnök-nél vagy Schweigert Péter tisztviselő-egyleti főtitkárnál jelentsék be. Az ülésen Varjassy Lajos főispán is résztvett, rokonszenvvel üdvözölte a közalkalmazottak szerinte is jogos törekvéseit, erős szervezkedésre buzdítván őket, ígérte, hogy mozgalmukat minden erejével s befojtásával támogatni fogja.

A gyűlés egynehány felszólalója a szociáldemokrata-pártihoz való azonnali csatlakozást kívánta, a többség azonban az ezirányban való döntésre magát jogosítottnak nem érezte s az ezirányt való végleges állásfoglalást a megalakítandó bizalmi tanácsra bízta.

A bizalmi tanács legrövidebb idő alatt összszel, kapcsolatot keres a Közalkalmazottak Országos Tanácsával s nyomban hozzálát a pragmatika, fizetésrendezés, státus-vezetés, nyugdíjtörvény revízió, rendkívüli munka-kellő díjazásának legégetőbb kérdései megoldásának gyors kereszttülviteléhez, sürgősen megválasztja a tanács tisztikarát. Feladatának tekinti,

HIREK.

Vilmos császár bujdosása.

(Hollandiában Internálják.)

Genéből jelentik: A párisi lapok a mellett csinálnak hangulatot, hogy Vilmos császárt szolgáltatassák ki az entente-nek. Ki van zárva azonban, hogy Vilmost Szent Ilona szigetére vigyék, mert kell, hogy a sziget egészen Napoleon emlékének legyen szentelve.

Berlinből jelenti a Wolff-ügynökség: A császár tíz tagú kísérettel Aurnheimbe, Hollandiába érkezett, ahol Benting báró villájában fog lakni.

Berlinből jelentik: A munkás-tanács közli: A volt császár, a császárnéval és a volt trónörökösrel automobilon Naestrichbe érkezett, ahol megvárja a holland kormány döntését az országba való bebocsátás dolgában.

Amsterdamból jelentik: Vilmos császár németalföldi útján porosz tábornoki egyenruhát visel éppen úgy, mint az öt kísérő tisztet. A holland kormány két tiszttel kísértette a német autókat. Egidyeen pályaudvarán a belgák tüntettek a császár ellen. A trónörökösnek itt csatlakoznia kellett volna a menethez, de nem volt a megérkezettek közt.

Amsterdamból jelentik: Megbízható helyen híre jár, hogy a holland kormány elhatározta a császár internálását. A császár Aysdenben van és hoinap reggel Middachtenbe utazik.

Amsterdamból jelentik: A hollandi lapok november 10-iki kelettel jelentik: Ma reggel 7 órakor Aysden város utcáin tíz császári címerrel ellátott autó jelent meg. Utasai a császár, a trónörökös, magasrangú tisztet és udvari méltóságok voltak. Reggel 8 órakor udvari vonat érkezett, amely a nagy főhadiszállás levéltárát és személyzetét hozta. Az autókat feltették a vonatra, amely útját északi irányba folytatta.

Hágából jelentik: Arra a hírre, hogy a császár a holland határon van, délután több hivatalos személyiség és a német követ a határra utazott.

Felmentés a kormánybiztosi állásból.

Budapestről jelentik: Horovitz Gusztáv százados, akit rokkantügy kormánybiztosnak neveztek ki, szombaton felmentését kérte a kormánytól.

— **Az új főispáni titkár.** Dr. Varjassy Lajos, Arad város és Aradmegye új főispánja maga mellé titkárnak dr. Sárkány Ferenc ügyvédet vette. Az új főispáni titkár már a háboru előtt jelentékeny szerepet vitt Arad társadalmában és közéletében. Számottevő tagja volt az aradi Társadalomtudományi Társaságnak, melynek nagy érdeme van abban, hogy a modern és demokrata Magyarország eszméit Aradon jól előre elhintette s előkészítette a talajt, amelyben a szabadság helyes értelmezésének gondolata felvirágozhatott. Varjassy főispánt az eszmé közössége vezethette választásában, melynek az egész város osztatlanul örül. Mert Sárkány Ferenc egyénisége, tudása, komoly törekvése biztosíték arra, hogy a főispánnak a közönséggel, a hivatalokkal és a sajtóval való közvetlen érintkezését semmi sem fogja akadályozni. Közismert szívélyes modora és előzékenysége a főispáni titkári állásnak is meg fogja adni azt a szint és karaktert, amely Sárkány Ferenc egyéni tulajdonsága, s amely ismertté és minden becsülésre méltóvá tette őt eddig is Arad közönsége előtt.

— **Adler Viktor meghalt.** Bécsből jelentik: Adler Viktor dr. osztrák külügyminiszter ma délután fél egy órakor szívszélhűdés következtében hirtelen meghalt. Adler régóta szívbjában szenvedett, azonkívül szenvedélyes morfinista volt. Adlert a lakásán érte a katasztrófa.

— **Wilson részt vesz a béketárgyalásokon.** Luganóból jelentik: A Corriere della Sera szerint a washingtoni lapok azt írják, hogy Wilson elnök immár véglegesen elhatározta, hogy személyesen vesz részt a béketárgyalásokon.

— **Szemere Kálmán.** Sajnálatos incidensről értesültünk ma, melyet eléggé elítélni alig tudunk. Ma reggel a kocsirendező és váltófelő vasuti alkalmazottak egy csoportja jelent meg Szemere Kálmán aradi állomásfőnök előtt: A vezetőjük Czudar Lukács felszólította a meglepett főellenőrt, hogy mondjon le állásáról, adja át helyét Dede Károly főnök-helyettesnek, kit aztán Gyarmathy Mihály tisztviselő fog helyettesíteni.

Szemere Kálmán tiltakozott a megrohanás ellen és kijelentette, hogy a felszólításnak nem tesz eleget s mindaddig, míg feltesztettség okot nem lát arra, hogy áhásától felmentse, nem is fog eltávozni helyéről.

A vasuti alkalmazottak erre kijelentették, hogy felszólításukat meg fogják ismételni, ha kell többször is s e fenyegetéssel eltávoztak.

Szemere rögtön jelentést tett az esetről Vigyázó István üzletvezetőnek és dr. Varjassy Lajos főispánnak, kikől megnyugtató választ kapott. Dér Sándor, az aradi vasutasok szövetségének elnöke pedig még a délután folyamán megkezdte a tárgyalásokat az elégedetlenkedőkkel s ez remélhetőleg sikerre is fog vezetni. Annyival inkább, mert amint értesültünk, személyes háttere van a dolognak. A vasuti alkalmazottakat egyes magasabb rangú vasuti hivatalnokok sértett önérzete tüzet fel Szemere állomásfőnök ellen. Már magában véve is elítélendő az ambíciók kielégítésének ez a formája, különösen akkor, ha közmegelegedésre munkálkodó férfit ellen irányul. Már pedig egészen kétségtelen, hogy Szemere Kálmán állomásfőnökkel feltesztettség hatósága teljesen meg van elégedve, s a közönség pedig előzékeny modoráért s mindenkin segíteni akaró és tudó szívességéért nagybecsüli és szereti. De elítélendő minden olyan törekvés és mozgalom, mely az ország mai válságos és zavaros helyzetét azzal is súlyosítani akarja, hogy a közlekedési szervek élén álló férfiak körében akar zavart, vagy anarchiát csinálni. Szemere Kálmánt pedig a mai incidens után nyugtassa meg az a tudat, hogy Arad város közönsége nagyon is méltányolja azt a megfeszített munkát, melyet a kiváló hivatalnok a háboru súlyosan keserves esztendői alatt végzett.

— **Jutalom Magyarpecska közönsége** Gál János katonai detektívnek, aki a község közbiztonsága fenntartása érdekében fáradszónakul tevékenykedett, gyűjtés folytán 170 koronával, a Vadászkiért törzsasztalának társasága pedig 500 koronával ajándékozta meg.

— **Megalakult az aradi rokkant-tanács.** Tegnap a „Munkás-Otthon” helyiségében alakuló ülését tartotta meg az aradi rokkant-tanács. Elnöknek dr. Kelemen Gyulát, alelnöknek Opré Mihályt, jegyzőnek Philadelfi Adóft, ellenőrré pedig Welsz Jenőt választották meg. A tanács utasította az elnökséget, hogy a rokkantak részére sürgős segélykiutalása céljából az országos kongresszus bevétele nélkül azonnal járjon el, mert az aradi és aradmegyei körülbelül háromezernyi rokkant között sokan vannak, akiknek teltre sem cipőjük, sem ruhájuk nincs s ezeken a legsürgősebben segíteni kell. A rokkantak küldöttsége felkereste dr. Varjassy Lajos főispánt, aki méltányolva a sürgős szükségességet, pillanatnyi segélyként 10.000 koronát utalt ki a rokkantoknak a várost alaphól. A rokkant-tanács felkéri a 33. pótzászlóalj, a 2-ik honvédpótzászlóalj rokkant alapjait, a „Felebaráti kéz”-alapot és a Kossuth-asztaltársaság által kezelt „Vasvitéz”-alapot, hogy összegeiket bocsássák a főispán rendelkezésére, hogy a szükséges segélyre szorultak segélyezése fenn ne akadjon. — **Meghívás.** Felhívjuk az aradi katonai rokkant-tanács tagjait, hogy sürgős értekezlet céljából november hó 14-én, csütörtökön délután 5 órára a szabadkőműves páholy épületében levő népiroda helyiségében jelenjenek meg. — **Elnökség.**

— **Vasutasok gyűlése.** A budapesti Magyar Vasutas és a Vasutas Szindikátus hoinapkedden délután 4 órakor a városháza nagytermében ülést tart. A rendező-bizottság felkéri az aradi vasutasokat, hogy lehetőleg teljes számban jelenjenek meg. A bizottság.

— **Az új tiszti kinevezések.** A hivatalos lap vasárnapi száma közli a legújabb tiszti kinevezéseket, amelyeket már nem a király, hanem a magyar hadügyminiszter eszközölt. A hivatalos lap megjegyzi, hogy a volt közös hadseregbeli magyar állampolgárok kinevezése folyamatban van. Ezredes lett Pataky Lajos 2. honvédgyalogezredbeli alezredes, alezredes Rab Miklós 23. honvédgyalogezredbeli őrnagy, őrnagyok lettek: Welszer Kornél, Magyar Nándor és Gabrieli Béla 2. honvédgyalogezredbeli századosok. A 3. honvédhuszárezredben alezredesek lettek dezséri Gyura Árpád és Lenz Albin őrnagyok. A hivatalos közlés bejelenti azt is, hogy amennyiben a kinevezések között még horvát illetőségűek is volnának, ezekre nézve a kinevezés nem vonatkozik.

— **Aradi kereskedők fegyverben.** Arad kereskedőiről szólunk itt néhány elismerő szót. Nemcsak hatalmas összeggel járultak ahhoz az összeghez, mely a polgárőrség szervezéséhez és ellátásához szükséges, de önmaguk, személyesen is kiakarják venni részüket a rend fenntartásának nagy munkájából. Korkülönbség nélkül egyöntetű akarattal vállalkoztak arra, hogy Arad city-jének, az Andrásstérnek, a Szabadság-térnek és a Bojos Béntérnek éjjeli rendjére ők fognak felügyelni. Az Asztalos Sándor-utcától a Radnai-utig ők teljesítik polgárőri szolgálatot a legnagyobb lelkiismeretességgel és odaadó gondnal. Kuszárnájuk a kereskedelmi iskola helyiségében van, ahol a parancsnokságot Kardos Bernát főhadnagy látja el. Nemcsak elismerésre méltó, de bizonyos tekintetben megható is, a milyen fegyvellemmel és pontossággal teljesítik kötelességeiket a kereskedővilág „őreg”-ei. Fehér hajú tisztos aggastyánok vonulnak ki éjjelenként a fiatalokkal s büszkék arra, hogy az ő rajonukban semmi baj nincs. A hosszú ut-vonalat három részre osztották s a kereskedő polgárőrök három csoportja 10-12-ig, 12-2 óráig, felváltva teljesít szolgálatot. Két órától öt óráig az őrséget átadják a kereskedelmi alkalmazottaknak, akiket ezért ők külön fizetnek. S miután az a kereskedelmi alkalmazott, aki két órától öt óráig szolgálatot teljesít, a reggeli órákban az üzletekben nyílv hasznavehetetlen volna, ezeket felmentik az üzleti foglalatosságok alól. Az aradi kereskedők a legfőlönyesebben bebizonyították, hogy azoknak a gáncsoskodóknak, kik támadták őket, nincs igazuk, mert teljes tudatában vannak annak a demokratikus elvnek, hogy az védje, oktatmazzza hazáját, vagyonát, családját a leg-erősebben, a legnagyobb gondnal, akinek a legtöbb veszteni valója van.

— **A falnak állított lókupec.** Farkas Mátyás magyarpécska lókereskedő ma este Aradra érkezett és szobát bérelt az „Aranycsillag” szállodában. Este, amikor lefeküdt, kopogtattak az ajtón, s mikor azt Farkas kinyitotta, a szobába két katona lépett be és a lókereskedőt igazolásra szólították. Farkas kivette pénztárcáját, amit az egyik katona elkért tőle, hogy abból az igazolványokat kikeresse, egyuttal rákiáltott a lókereskedőre: Forduljon a fal felé! Farkas ledőlt a fal felé fordult, ezalatt a katonák kivették pénztárcából 1200 koronát s sietve eltávoztak. A lókereskedő az esetet bejelentette a rendőrségnek.

— **A városi adóügyi állás betöltése.** Arad Város törvényhatósági bizottságának szerdai közgyűlésén választás útján fog eldőlni az üresedésben levő városi adóügyi állás, amelyre Edl Lőrinc, Szűcs Antal és Török Viktor pályáztak. Valamennyi értékes munkása most is a városnak.

— A kamara új segédtitkára. Az aradi kereskedelmi és iparkamara mai közgyűlésén segédtitkárrá választotta Falus (Freud) Lajost, aki már a háború kitörése óta dolgozott a kamaránál.

— Nemzetőrök eskütétele. Felhívom a nemzetőrséghez beosztott tisztjeit és legénységet, hogy szerdán, november hó 13-án reggel 9 órakor teljes számban jelenjenek meg a várban a díszterem eskütételre annál is inkább, mert illetmények csak azoknak lesznek folyósítandók, kik esküt tettek. — Resch, altábornagy.

— Tanárok, tanítók szervezkedése. A Nevelő Munkások Szövetségének aradi és aradmegyei csoportja népes, szokatlanul látogatott gyűlést tartott vasárnap délelőtt a Kazinczy-utcai iskolában. A gyűlésen dr. Schuster Ödön tartott hosszabb, igen élénk és élvezetes előadást, melyben a szociáldemokrata párt múltját, jelenét, törekvéseit ismertette, azt igyekezték bizonyítani, hogy a szellemi munkásnak is a fizikai munkások táborában van a helye. Előadásának nyomán hosszasan vita indult meg, de határozathozatalra nem került a sor, hanem abban állapodtak meg, hogy a legközelebbi napok valamelyikére összehívandó közgyűlés fog e tárgyban állást foglalni.

— Hirtelen rosszul. Fmbey Iván pénzügyigazgató tegnap résztvett az állami tisztviselők értekezletén. Hirtelen rosszul lett, ki kellett vinni a teremből, a főispáni hivatalban helyezték el. Az ülésen jelen volt dr. Zimmermann Károly és dr. Schmidt János eret vágtak rajta, a mentők pedig lakására szállították. Általános részvét nyilatkozott meg a szerencsétlenül járt pénzügyigazgató iránt, akinek állapota komoly.

— A városi alkalmazottak szervezkedő értekezlete. Látogatott értekezletet tartott vasárnap délután az aradvárosi alkalmazottak szakszervezete is Fehér Lajos elnöke alatt. Costa János nyugalmazott tanár, városi alkalmazott rendkívül érdekes előadást tartott a forradalmakról. Megjelentek az értekezleten Schuster Ödön dr. és Mészáros János, a Munkás Tanács tagjai is. Nagy lelkesedéssel vették tudomásul Schuster dr. azon bejelentését, hogy az Acsev. alkalmazottai is csatlakoztak a szociáldemokrata párthoz. Mészáros János felhívta az összes városi tisztviselőket a szociáldemokrata párthoz való csatlakozásra, egyben ígéretet tett, hogy a munkások a tisztviselők minden mozgalmát támogatni fogják. Többek kivánságára Weil Károly dr. tb. rendőrkapitány szólalt fel, aki általános helyeslés mellett kérte fel a Munkás Tanács jelen volt tagjait, hogy hassanak oda, hogy a városi alkalmazottak sanyaru helyzetét sürgősen megjavítsák és a holnaputáni közgyűlésen a tisztviselők fizetésrendezésére vonatkozó javaslatnál ne a nyugdíjba küldött Szathmáry János Acsev. igazgató indítványát, hanem Hank Albert dr. főszámvevő helyettesnek, a szövetség titkárnak javaslatát fogadják el.

— Halálozás. Sulyos csapás érte Kolossa Viktort és családját. Viktorka fiuk 9 éves korában elhunyt. Temetése 12-én délután 3 órakor lesz az állomásépületből.

LEGUJABB.

Károly császár kivonulása Schönbrunnból. — Forradalom az entente hadseregekben.

Bécs. Károly császár ma elhagyta Bécsét s egyelőre az eckarkani kastélyban tartózkodik. Délután 3 órakor a schönbrunni kastélyt elzárták. Három nagy teherautó vonult ki Schönbrunnból, este 7 órakor pedig hét személy szállító autó hagyta el Schönbrunn. Károly császár civil ruhában volt. Az őrség a szokásos tisztelgést nem teljesítette.

Bécs. Bécsbe érkezett párisi jelentések szerint Páris a katonatanács kezében van. Foch tábornokot állítólag elmozdították.

Hága. Párisi jelentések szerint Clemenceaut lemondásra kényszerítik. A katonai forradalom átterjedt az entente hadseregeire is.

Bécs. Holnap délelőtt a parlament előtt kihirdetik a köztársaságot. Adler Viktor itóda Baner Ottó szociálista író lesz, a külügyminiszteri székben.

Berlinből jelenti a Wolff-ügynökség: A fegyverszüneti szerződés aláírása következtében ma délben valamennyi fronton megszűnt az ellenségeskedés.

Amsterdamból jelenti: Foch tábornagy a következő szikratáviratot küldötte a főparancsnokságnak: Az ellenségeskedés november 11-én délelőtt 11 órakor francia idő szerint, megszűnt. A szövetséges csapatok újabb parancsig nem léphetik át azt a vonalat, melyet ez óráig elértek.

Hágából jelenti: A Kormány elrendelte a részleges leszerelést, a melyet holnap megkezdene.

Kölnből jelenti: A kölni munkás- és katonatanács Hindenburgtól és Groener főszállásmestertől táviratot kapott, hogy azonnal küldjék ki képviselőket a nagy főhadiszállásra fontos tanácskozás céljából. Ma reggel a munkás- és katonatanács képviselői elutaztak. Hindenburg egy táviratban bejelentette a Kormánynak, hogy a hadsereggel együtt a káosz megszüntetésére a kormány rendelkezésére bocsátja magát.

Berlinből jelenti a Wolff-ügynökség: Az a németalföldi jelentés, hogy Hindenburg Hollandiába érkezett, valótlan. Hindenburg a főhadiszálláson van az új kormány területén. Rupprecht bajor trónörökös főhadiszállása is helyén maradt.

Innsbruckból jelenti: A bajor csapatok Tirolt kiűritették. Osztrák és magyar csapatok szállítása, amelyet az olaszok szerveznek, simán folyik.

A Frankfurter Zeitung jelenti Hágából: A helyzet hollandiában mindjobban kiélesedik. Ma este Rotterdamból zavargásokat várnak.

Rotterdamból jelenti: A vasárnap este tartott ülésen a szociálista munkáspárt elhatározta, hogy a november 16-án és 17-én megtartandó munkáskongresszus elé rendkívüli követeléseket terjeszt.

Amsterdamból jelenti a Times: Madridban a reform-párt manifesztumot bocsájtott ki, amelyben követeli a korona kiváltságainak korlátozását, a mostani képviselőház feloszlatását, a választói jog alapos reformját, a szenátus eltörlését, a községek és kerületek legszélesebb önkormányzatát. Egyik képviselő a köztársaság kikiáltását követelte.

EGYESÜLET

— Meghívó. A Nevelő Munkások Szövetsége szerdán, 14-én d. e. 11 órakor tartja közgyűlését a Kazinczy-utcai finiskolában. Az elnökség kéri a tagokat, hogy az ismert tárgy nagy fontosságára való tekintettel teljes számban jelenjenek meg.

Felölös szerkesztő:
TELLER KALMÁN.

Apollo-színház.

1918. nov. 12-én:

Vezérszallag.

Dráma.

Uránia-színház.

1918. nov. 12-én:

Babéria

és koldusbot.

Dráma.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Kolossa Viktor és neje szül. Maár Rozsika mint mélyenszántott szülők a maguk gyermekeik Rozsika, Irénke és Sárta, úgy az alóírottak, valamint számos rokon és ismerős nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelenti, hogy a felejthetetlen drága jó gyermekük, a hőnszeretett kis testvérke, unoka, rokon és k sbarát

VIKTORKA

f. évi november hó 10-én d. u. 4 órakor, ifjú életének 9-ik tavaszán, hosszas szenvedés után a Mindenszentek rendezésénél képest a menyekbe költözött.

Drága kis halottunk földi maradványai f. hó 12-én délután 3 órakor fognak az állomás-épületben levő gyászszobából, a római káth. anyaszentegyház szertartásai szerint a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Isten veled! Örökké ártatunk!

Arad, 1918. november hó 10-én.

Özv. Szabó Lászlóné dédanyja. Szabó László és neje szül. Sztróhal Irma keresztanyja. Kolossa Iván és neje szül. Kuhár Teréz, özv. Maár Antalné szül. Szabó Rozina nagyszülei: Szabó Mária, Pek Gyula és neje szül. Maár Ilona, Maár Antal, Maár János nagybácsik és nagyunok.

Varga Imre első temetkezési intézete Arad, Andrássy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 739.

Lóápolók

napi 30 korona díjazás ellenében a Lóértékesítő parancsnokságnál Hadik-huszáraktanyában sürgősen felvétetnek

Dr. KAJDACS

gyógyít mindenféle bőrbetegségeket, idegbetegségeket, valamint női betegségeket. Bevitel: „Érlel 60%” módosított lezajabb szarvát. — Vérvizsgálat Wauersmann tanár módszerével. — Működik külön bejárat. — Levélbeli kérdésekre válaszol. Szakzsárú könyvtár-működés bármennyire 2 kor. (előjegyzés nélkül) előzetes bejelentés nélkül. 121 BUDAPEST, VIII., József-körút 2/a. szám.

Arad állomáson

vasuti munkák végzéséhez

8117

keresünk munkásokat.

Napibér 12 korona. Hazatért katonák jelentkezzenek: Máv. osztálymérnökségnél Dobó-u. 6. sz. alatt.

Gazdáknak

mindennap délelőtt 10 órakor a Hadik-huszár laktanyában

LOVAK

használatra 8064

kiadatnak.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket díjat azonnal szorított számítjuk.
Minden apró hirdetés ára 10 fillér.
Vastagabb betűkkel és sűrűn.
A vastagabb betűkkel kívánt szöveget aláhúzással kell jelezni.
Hirdetéseket délután fél 6 óráig vesszük fel.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
A legkisebb hirdetés ára 10 szög 1 korona.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelézés.

"NEFELEJTÉS" Kimondhatatlannal szorított, hogy nem tudok "Glozámról" Könyörgöm vigasztaljon. Katona. 8. 8126

RITKA MŰVELTSÉGÜ, vagyonos, disztíngált, csinos budapesti özvegy urasszony, hozzáillő nagy vagyonú élet-társat keres. Válasz "Elsőrangú 37" alatt a kiadóba. 8108

30 ÉVES intelligens fiatalember szép, művelt urasszonyra szigorúan diszkret ismeretséget keresi. "Örök titok" jellege alatt a kiadóban. 8124

Alkalmazást keres.

EGY TENGHERÉSZ ALTISZT, ki a gőzfűtéseken jártas, alkalmazást keres uradalmakhoz, esetleg kastélyokba. Cim a kiadóban. 8106

GYAKORLOTT gyors- és gépirónő állást keres a délutáni órákra. Cim: Közlemezési Hivatal (Városháza) Gerő. 8105

DEUTSCHES INTELLIGENTES Kinder-freulein sucht per sofort Posten. Adresse I. B. bei Herrn Kömives József Kapa-utca 6. 8074

Alkalmazást nyer.

TISZTESSÉGES minden leányt keresek azonnalra. Weisz Lipótné, Lovard-utca 1. 8120

MINDENES SZAKÁCSNÉ kerestetik jó fizetéssel vidékre. Bővebbet: Fehérné, Szabadság-tér 10. Baloldali I. emelet. 8111

NÉMET gyermeklány felvétetik. Szt. László-u. 6. 8122

SZOBALÉANY jó bizonyítványokkal uri házhoz azonnal felvétetik. Cim: Pólus-palota III. kapu, I. emelet 6. 8123

BOLTISZOLGA, vagy asszony felvétetik Radó Gyula cégnél. 8097

DISZTÓT keres nagy temetkezési vállalat. Ajánlatokat fizetési igényekkel "Szorgalmas" cím alatt a kiadóhivatal felé kell küldeni. 8096

CORREPTIORT keresek, ki a VII-ik gimnáziumból latin, algebrából magánvizsgára előkészítene. Cim a kiadóhivatalban. 8054

KIFUTÓ FIU, jó fizetés mellett nyomdánkban alkalmazást nyer.

ÜGYES, PERFECT szakácsnő és szobalány jó fizetés mellett felvétetik dr. Földes Béláné, Földes-ház II. em. 8083

ÜGYES ÁPOLÓNŐ azonnal felvétetik napi 20 korona fizetéssel. Jelentkezni Vadászúrt szálloda 22. 8100

Kiadó lakás.

KÉT BUTOROZOTT szoba, előszobával kiadó. Edelpacher-utca 6. szám. 8109

Vétel és eladás.

ELADÓ 3 kőszőr matrac. Bővebbet Bem-utca 3. 8112

ALMA kézzel szedett, válogatott. Mátyás-szky, eladó 5 kg-ként 20 korona árbán. Ujmikelaka, Baross Ferenc-utca 7. 8104

EGY fekete férfi téllkabát eladó. Tisza István-ut 9. 8116

ELADÓ férfi öltöny, muff, boa, szürke szőrmék, festőállvány, ágyterítők. — Csernovits-u. 9., I. 4. 8115

TELJESEN UJ és használt férfi téli kabát és ruha eladó. Munkácsy M.-u. 8. 8114

TÉLLKABÁT szőrmegallérral csaknem új, eladó. Révay-u. 11. 3-5-ig. 8119

HASZNÁLT FEHÉRNEMŰEK, tolpárnák, paplanok, női téli kabátok eladók. Megtekinthetők d. u. 2-4-ig Minorita-palota I. em. 16. 8107

UJ BUTOROZOTT Arad, Deák Ferenc-utca 40a, mindennemű butor kapható jutányos áron. Különösen ajánl egy nagy ebédit, szimta szőnyeget, egy férfi szoba garnitúrát és egy soberit. Wiegenfeld-cég. 8028

HÁLÓSZOBA berendezés, festett, féregmentes, eladó. Flórián-utca 5. I. em. 8075

3 CSALÁD méltó szabad, kézből eladó. Gál, Csorda-utca 37. 8084

ÓSKA AJTÓK, ablakok, székek, asztalok eladók. Ugyanott egy komplett tekepálya is eladó. Továbbá egy hátszoba berendezés. Fácán-utca 7. 8088

HASZNÁLT ÓLOM megvételre keresetlik. Bővebbet a kiadóban. 2100

Ingatlan.

EGY HÁZ eladó. Bővebbet Angyal-utca 30. sz. 8113

AZ ARADI HATÁRBAN 15 hold szántó-föld eladó. Bővebbet Kasza-u. 33. 8107

EMELETES HÁZ a Varjassy Lajos-utca-ban (az összes lakások azonnal elfoglalhatók) szabad kézből eladó. Bővebbet: Végh István kovácsmesternél, József főherceg-ut 11. 8121

ADÓMENTES, MAGAS URIHÁZ vilánybevezetéssel, házmesterlak, nyári konyha, udvar, gyümölcsös kert, udvar és disznóállal eladó. Illés-utca 38b. 8077

Oktatás.

NÉMET MAGÁNTANITÓNŐ, délutáni órákat ad. "Német magántanítónő" jellege alatt a kiadóba. 7899

Különféle.

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Közlöny részére felvételnek a Messenger-boy irodában, Klein I. hirdetési és hírlapirodájában, Zrínyi-u. és Mandi Boros Beni-tér 15. sz. alatti papír-üzletében.

SZARAZ PINCET, vagy üres raktárt keresünk a városháza közelében. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérünk. 7500

Üzletek.

ÜZLETHELYISÉG József főherceg-ut 11. másra kiadó. Szűcs F. Vilmosnál, Karolina-utca 10. 8069

FUSZER ÜZLET, hol az összes engedélyek megvannak és hozzá tartozó 2 szoba, konyha és mellékhelyiséggel kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 8125

Sz. 183-1918. n.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

En Dr. Tóth Endre szászvárosi kir. közjegyző közli, hogy Oltean Simon kereskedő kudzsi lakos megkeresésére, nevezett megkereső félnek Kudzsiroon levő raktárhelyiségeibe betartott 200 azaz Kettőszáz métermázsba batul, polnyik alma és másajta alma késedelmes vevők, Sántoris Kálmán és Sántoris Kálmánné vajdahunyadi lakosok kárára és veszélyére, közbenjövetelem mellett nyilvános árverésen el fognak adatni, a következő feltételek mellett:

1. Az árverés Kudzsi községben Oltean Simon házában 1918. november hó 20-án délelőtt 10 órakor fog megtartatni, melyen az áru készpénz fizetés ellenében a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.
 2. Kiküldési ár métermázsanként 200 korona.
 3. Árverezni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a feltételeket aláírni s kezembiz 5000 korona készpénzt felizetni.
 4. A feltételeket be nem tartó vevő bánatpénzét árvereltető javára elveszti.
 5. Árverési vevő az árut 5 nap alatt elvitetni köteles.
 6. A vásári illetékeket vevő hordozza.
 7. Árverezni szándékozók az árut az Oltean Simon raktárhelyiségeiben Kudzsiroon bármikor megtekinthetik. Szászváros, 1918. november hó 8.
- Dr. Tóth Endre s. k. kir. közjegyző. 8110

Elsőrendű

zongora és pianinó

raktár áthelyezése miatt

jutányos áron kapható

Braun Antal,

Temesvár-Belváros, Jenő herceg-utca 14. 8118

6341-1918.

HIRDETMÉNY.

Ertesítem a város közönséget, hogy a Kereskedelemügyi Miniszter 76525-1918. szám alatt kelt rendeletével a lámpabél legmagasabb árát a következőkben állapította meg:

3. számú lámpabél méterenként nagykereskedőknél 14 fillér, kiskereskedőknél 17 $\frac{1}{2}$ fillér.
5. számú lámpabél 23, illetve 29 fillér.
8. számú lámpabél 31, illetve 39 fillér.
11. számú lámpabél 47, illetve 49 fillér.

Arad szab. kir. város Közlemezési és Közlemezési Hivatalától 1918. évi október hó 8-án.

Létes,

polgármester-helyettes, K. & K. vezető.

AUGUSZTA SZALON :: ARAD.

Miután szalonom betegség folytán huzamosabb ideig zárva volt, későletem az előre haladott idény miatt tetemesen leszállított árban árusítom.

További szíves pártfogást kérek.

Augusztia kalap-kosztüm- és ruha-szalom ::

Lőértékesítő állomásparancsnokság, Nagyvárad 5. HIRDETMÉNY.

Közli, hogy a katonai lovak legközelebbi árverései 1918. évi november hó 11., 12., 13. és 14-én fognak Nagyváradon az aradi-úti honvédszár laktanya előtt megtartatni. Az árverés mindennap 8 órakor kezdődik. A lóvásárláshoz szokásos fősoldgábirói igazolványok ezen árverésekre nem szükségesek. A lovak kötőfék nélkül adatnak át.

2. Fogy a f. hó 10-én és 15-én ugyan csak a honvédszár laktanya előtt nagyobb számú elsőrendű nagyértékű katonai ló fog mezőgazdasági munkálatok céljaira bizonytalan időre oly gazdák között kölesönképpen kiosztatni, akik az illetékes községi előjáróságok által kiállított bizonyítvánnyal igazolják, hogy gazdaságaik igaerő hiányában szenvednek, de az állatok vállalt katonai lovak megjelölt ellátására elegendő mennyiségű takarmánnyal rendelkeznek, továbbá anyagi körülményei olyanok, hogy a lovaknak saját hibájuk folytán esetleg előállható értékcsökkenését, vagy a lovaknak elhullása esetén azok teljes becsértékét megteríteni képesek, végül, hogy minden tekintetben megbízható egyének.

3. Kérem a községi előjáróságokat, sziveskedjenek községekben a fentebb hirdetett loárveréseken és kiadásokon kívül közli, hogy a mostani és későbbi időpontokban árverésre vagy kiadásra kerülő lovak ápolására és gondozására megbízható polgári egyének (otthon levő katonák is) hosszabb időtartamra 30 korona nap-számber-mellett felvétetik.

Akik ezen munkára vállalkoznak, jelentkezzenek megbízhatóságukat igazoló községi bizonyítvánnyal azonnal a honvédszár laktanyában, ahol is azonnal felvétetni fognak.

8066 Ortutay Sándor, a lőértékesítő állomás parancsnoka.

Visketegséget,

szömört, rühöt a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fleisch-eréti, törvényesen védett

"Skabeform-Kenőcs"

Nincsen szaga, nem piszkál. Mindig eredeti poszter Dr. Fleisch-eréti kerjük. Próbá tégely 4.-k., nagy tégely 6.-k. Csakélt adag 15.-k. Kapható Aradon, Helyes Árpád gyógyszerüzletében, Andrássy-tér 22. Vételről a "SKABEFORM" védjegyre ügyeljünk! 7151

Villamos főzők és vasalók állandóan kaphatók.

Délvidéki Villamosági Vállalat Arad, Vörösmarthy-utca 3. Telefon 11-31
Cégtulajdonos: Lengváry Zoltán okl. mérnök. Vállal mindennemű villamos berendezéseket, pótlásokat és javításokat. Irtak és költérvetés díjtalan. Költözökönök figyelmébe! Csillárát szerelések elfogadtnak.

Nagy csillár és égő raktár.